

Vårvete

Anders Ericsson, Hushållningssällskapet Västmanland

Triso är den högst avkastande marknadssorten i hela området. Vinjett har cirka 5% lägre avkastning än Triso men har en något tidigare mognad. Quarna är en intressant ny högproteinsort för kontraktsodling, ekoodling och på platser där det är svårt att uppnå acceptabla proteinhalter men kom ihåg att köparna kan ha åsikter om vilken sort de vill ha in!

Totalt åtta olika vårvetesorter provades i tio regionala försöken i Mellansverige. Nio försök såddes i slutet av april medan ett såddes den 12:e maj. Etableringen och utvecklingen var överlag bra och skörden för mätaren Vinjett varierade mellan knappt 5 ton och drygt 9 ton per hektar. Medelskörden på 6800kg är i nivå med 2004 och betydligt över 5-årsmedeltalet.

Mognadstidens betydelse för avkastningen syns tydligt i årets försök (Tabell 1) De sent mognande sorterna Springjet (ej provad i västra Sverige), Triso och Taifun har den högsta avkastningen medan tidiga sorter som Anniina och Quarna har den lägsta avkastningen. De medeltida sorterna Kronjet, Kadriļ, Vinjett samt Bjarne (endast provad i Dalarna) intar ett mellanläge.

Resultatet av den regelmässiga blockvisa svampbekämpningen redovisas i figur 1. Behandlingseffekten är mellan 5 och 8% i medeltal och skillnaderna mellan sorterna var även i årets försök små.

Proteinhalterna för årets försök redovisas i figur 2. Högproteinsorten Quarna har som väntat en markant högre proteinhalt, medan övriga sorter uppträder likartat på de olika försöksplatserna, dock finns det en tendens

till att Triso och Kronjet detta år hade en något högre proteinhalt än Vinjett och Kadriļ. Diagrammet belyser också svårigheten att nå upp en proteinhalt som gör vårveteodling intressant. I endast tre av tio försök nås 13% protein av samtliga sorter medan sorterna i ytterligare tre försök pendlar runt 13%. I de övriga fyra försöken når ingen sort (förutom Quarna) 13%.

I tabell 2 redovisas sorternas flerårsmedeltal samt områdesvisa resultat för de senaste tre åren. Som synes är Triso den högst avkastande marknadssorten i alla områden. De kommande sorterna Kronjet och Kadriļ ligger på samma nivå som Triso medan Vinjett avkastar 4-5% lägre. Quarna avkastar cirka 10 % lägre än de högst avkastande sorterna och är mest intressant för kontraktsodling och i odlingar där det kan vara svårt att nå upp till fastställda proteinhaltsmål, exempelvis i ekologisk odling. Övriga sortegenskaper redovisas i tabell 3.

Sortbeskrivning

Marknadssorter

VINJETT (SW) mognar medeltidigt och är ganska stråstyv. Avkastningen är hög, proteinhalten medelhög och falltalet något lågt.

QUARNA (SSd) är en ny, kortvuxen och mycket stråstyv, högproteinsort. Mognaden är relativt tidig, falltalet bra och avkastningen måttlig. Sorten är framförallt avsedd för specialkontrakt. Lansering 2006.

TRISO (SSd) är en tysk, medelsen och stråstyv sort med mycket hög avkastning. Proteinhalten är medelhög och falltalet är något lågt.

Övriga sorter

KADRILJ (SW) är en ny medellång sort med god stråstyrka. Falltal är något lågt, proteinhalten är medelhög och avkastningen är mycket god. Lansering tidigast 2007

KRONJET (SW) är en ny medellång sort med god stråstyrka. Falltal och proteinhalt är bra och avkastningen är mycket god. Lansering tidigast 2007

SPRINGJET (SW) är en sent mognade mycket högavkastande sort som provas för 3: året i området.

ANNIINA och TAIFUN (SSd) provas för 1:a året.

BJARNE (SW) provas för 1:a året.

Tabell 1. Vårvete. Avkastning 2005.**Område D-G Obehandlat och obehandlat. Mätare: Vinjett**

	Rel.- skörd Obeh	Rel.- skörd Beh	Rel.- skörd Medeltal
Vinjett Kg/ha	6680	7040	6860
	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Springjet	106	108	107
Triso	103	104	104
Taifun	103	105	104
Kronjet	103	104	103
Kadrilj	103	104	103
Bjarne*	99	99	99
Quarna	92	93	93
Anniina	83	85	84

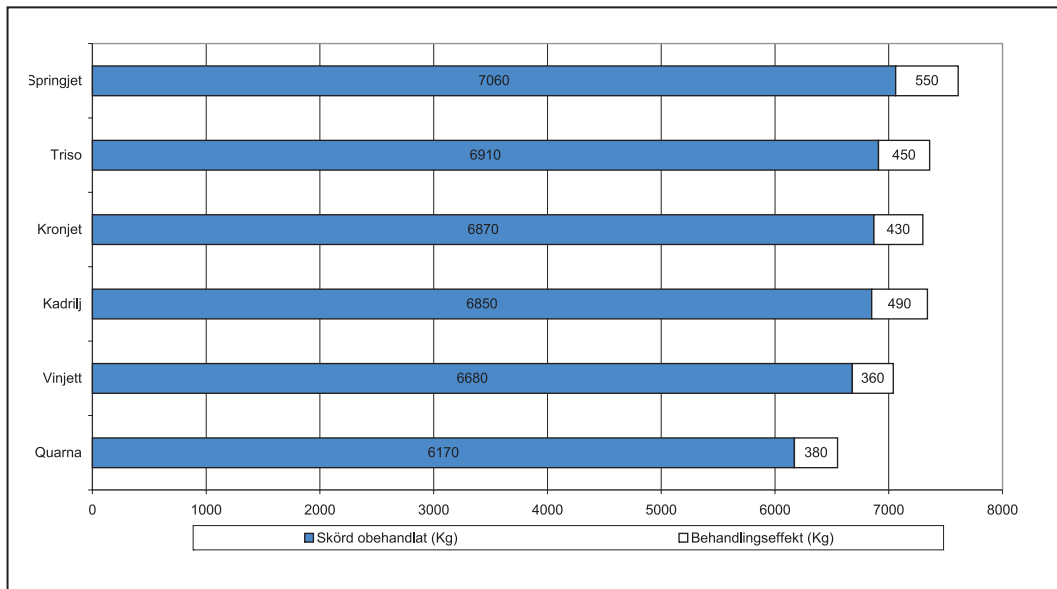
* Ett försök i Dalarna

Tabell 2. Vårvete. Avkastning årsvis 2003-2005 samt medeltal 2001-2005 Mätare: Vinjett

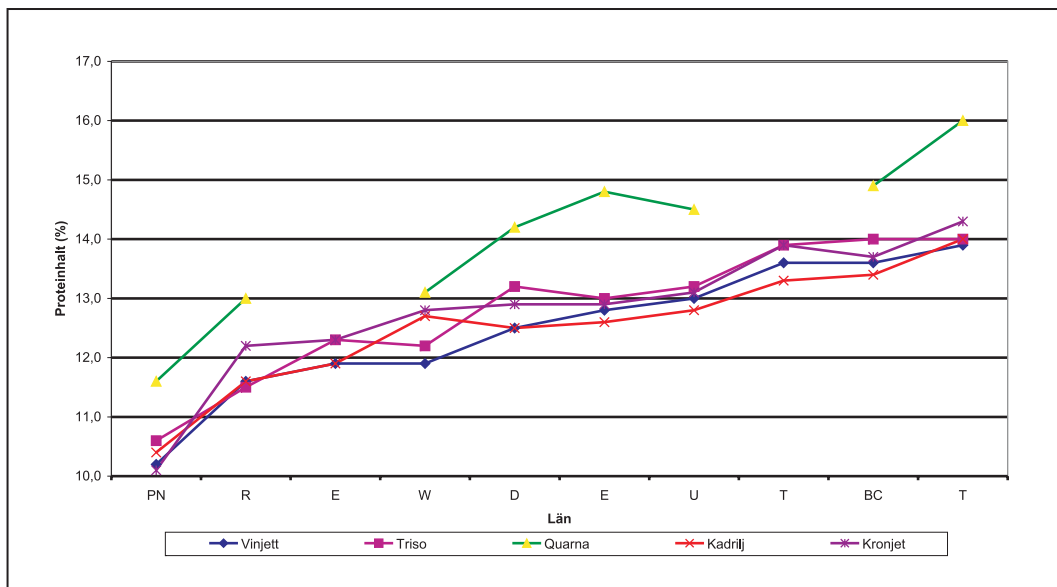
Årtal/ Sort	D-området				E-området				F-området			
	2003	2004	2005	Medel 2001- 2005	2003	2004	2005	Medel 2001- 2005	2003	2004	2005	Medel 2001- 2005
Vinjett kg/ha	5270	7180	7710	6990	4260	5490	6080	5310	5880	7380	7250	6320
rel.tal	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Kadrilj	103	104	104	104	101	105	107	105	105	104	103	104
Kronjet	111	101	103	105	98	105	103	102	107	107	105	105
Quarna	99	89	93*	92	94	93	94	94	94	92	93	93
Triso	111	102	102	104	109	105	103	105	108	105	106	106

Tabell 3. Vårvete. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Femårsmedeltal från hela landet 2001-2005

Sort	Strå- styrka %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Vattenhalt vid skörd %	Liter- vikt g	Tusen kornvikt g	Falltal sek.	Protein- halt %
Vinjett	86	89	120	17,9	778	39,4	247	13,2
Kadrilj	92	96	120	17,7	786	42,9	246	13,1
Kronjet	91	96	121	17,5	788	39,6	265	13,5
Quarna	96	92	120	17,8	794	41,5	267	15,8
Triso	83	90	122	18,9	793	41,2	249	13,3

Figur 1. Behandlingseffekt. Vårvete 10 försök 2005 Område D-G. Behandling: Comet + Proline st 47-55

Figur 2. Proteinhalt Vårvete. 10 försök i Mellansverige 2005. Medeltal Obehandlat och Behandlat